

K NĚKTERÝM OTÁZKÁM SOUČINNOSTI STÍHACÍHO LETECTVA S OSTATNÍMI PROSTŘEDKY PROTIVZDUŠNÉ OBRANY V SOUDOBÝCH PODMÍNKÁCH

(pokračování z 3. čís. VM/59)

Plukovník Tomáš K r u m l

IV. Organizace velení a řízení bojové činnosti prostředků protivzdušné obrany

Má-li být docíleno úspěchů v boji s nepřátelskými vzdušnými cíli a ekonomického využití sil a prostředků protivzdušné obrany, pak úsilí všech složek protivzdušné obrany musí být vedeno k jednomu a témuž cíli, tj. k zničení nepřítele. Prvořadým činitelem, který rozhoduje o použití druhu prostředků protivzdušné obrany, jak bylo již uvedeno, je čas, který je k dispozici a bojové možnosti (účinnost) jednotlivých prostředků protivzdušné obrany. Čas se rovněž stává rozhodujícím činitelem při výběru spojovacích prostředků a při organizaci velení prostředkům protivzdušné obrany. Může jej být co nejúčelněji využito jedině při zachování zásad centralisovaného velení.

Přitom pod pojmem centralisovaného velení prostředkům protivzdušné obrany nutno rozumět koordinaci jejich bojové činnosti proti činnosti vzdušného nepřítele. Je to způsob velení prostředkům protivzdušné obrany, který záleží v předem stanovených úkolech a jejich sladění mezi jednotlivými prostředky protivzdušné obrany a v zabezpečení jejich vzájemné součinnosti.

Centralisace velení prostředkům protivzdušné obrany musí být zabezpečena na nejvyšších stupních, tj. v rukou velitele protivzdušné obrany a v rukou velitelů operačních svazů protivzdušné obrany.

Jelikož operační svaz je odpověden za ochranu bráněných míst a objektů na poměrně značné geografické rozloze, která se vymyká velení a jeho kontrole, řízení bojové činnosti a uskutečňování součinnosti za použití současných radiotechnických prostředků, bude výhodné, aby prostor operačního svazu byl dále rozdělen na menší samostatné celky — úseky. Z velitelských stanovišť úseků se pak uskutečňuje řízení činnosti všech prostředků protivzdušné obrany a na tomto stupni je organizována součinnost mezi jednotlivými prostředky protivzdušné obrany. Určitý stupeň centralisace prostředků protivzdušné obrany musí být zachován i na stupni velitelských stanovišť v úsecích protivzdušné obrany státu. Centralisace velení na tomto stupni však nesmí být brzdou iniciativního a samostatného rozhodování velitelů a štábů, pokud se nevymyká zámyslu velitele operačního svazu jím stanovených bojových úkolů a nenarušuje součinnost prostředků PVO.

Štáb operačního svazu rozpracovává zámysl svého velitele, stanoví v rozkazech a nařízeních úkoly, prostředky a zásady součinnosti k obraně jednotlivých úseků protivzdušné obrany státu. V průběhu bojové činnosti koordinuje a kontroluje bojovou činnost velitelských stanovišť úseku, určených v prostoru bojové činnosti operačního svazu a udržuje součin-

nost se sousedními operačními svazy. Vyžádá-li si toho situace, zasazuje jednotky a útvary zálohy stíhacího letectva operačního svazu k obraně důležitých objektů v ohroženém úseku operačního svazu.

Rozměry úseků rovnající se velikostem prostorů bojové činnosti stíhací letecké divise, musí umožňovat rychlé velení prostředkům protivzdušné obrany v nich rozmístěných a řízení jejich bojové činnosti. K bezprostřednímu využití zpráv jednotlivých radiotechnických hlásek, tak jak bylo již uvedeno, by vyhovovalo sloučení velitelského stanoviště úseku s velitelským stanovištěm útvaru (svazku) prostředků průzkumu vzdušného prostoru. Prvním úkolem takto vybaveného velitelského stanoviště úseku po vyhodnocení zpráv jednotlivých radiotechnických hlásek (uzlů) je předávat náletovou situaci všem složkám protivzdušné obrany rozmístěným v prostoru úseku. Na základě vyhodnocení situace, jehož se zúčastní všichni velitelé druhů vojsk (styčné orgány) prostředků protivzdušné obrany, se velitel úseku v souhlase se zámyslem velitele operačního svazu již krátce po objevení cíle na mapě všeobecné situace (nebo obrazovce), která zachycuje celou náletovou situaci v prostoru úseku a na jeho přístupech, rozhoduje o použití prostředku protivzdušné obrany.

K snazšímu zhodnocení je výhodné, aby mapa všeobecné situace (obrazovka) byla opatřena situací prostředků protivzdušné obrany, jejich rozmístěním, dosahy a popř. možnostmi zásahu. Přítomnost takovýchto údajů usnadňuje zhodnocování situace a rozhodnutí velitele úseku.

Po předání rozhodnutí veliteli svazku (útvaru) příslušnému prostředku protivzdušné obrany, vydá tento velitel rozkaz jednotkám k přípravě nebo zahájení palby anebo navádí stíhací letouny na vzdušný cíl.

Výhoda tohoto uspořádání spočívá v tom, že velitelé jednotlivých složek protivzdušné obrany jsou přímo seznámeni s vývojem bojové situace a rozhodnutím velitele úseku a mohou bezprostředně předávat rozkazy nebo informace svým podřízeným složkám.

V. Součinnost stíhacího letectva s pozemními prostředky a vzájemná součinnost stíhacích skupin

Rozmanitost operačního a taktického použití vzdušných útočných prostředků nepřítelem, dosahujících nebývalých výkonů, i zavádění nové výkonnější techniky do systému protivzdušné obrany, velmi často používajících odlišných způsobů bojové činnosti a zkrácení času, který mají prostředky protivzdušné obrany k dispozici, jsou hlavní činitelé, kteří přímo ovlivňují součinnost prostředků protivzdušné obrany v soudobých bojových podmínkách.

Vycházíme-li z předcházejícího rozboru bojových možností jednotlivých prostředků protivzdušné obrany, jejich rozmístění a organizace velení, pak, aby bylo docíleno sladění činnosti, je třeba:

- velet všem prostředkům protivzdušné obrany ze společných velitelských stanovišť;

- vytvořit takové podmínky, které by dovolovaly účinně bránit nejdůležitější bráněná místa a objekty celého státu, a to jak z hlediska samostatné činnosti jednotlivých, tak i několika prostředků protivzdušné obrany;

- dosáhnout hromadného použití a sladění bojové činnosti prostředků

protivzdušné obrany tak, aby cíl od začátku až do zničení byl pod úderem jednoho nebo několika prostředků protivzdušné obrany;

— vytvořit při společné činnosti jednoho nebo několika prostředků protivzdušné obrany takové podmínky, aby si v bojové činnosti nepřekážely;

— při více cílech přidělovat jednotlivé cíle nebo skupiny cílů (podle směrů) jednotlivým druhům prostředků protivzdušné obrany nebo jejím částem (stíhací letectvo);

— stanovit jednotný způsob nebo systém předávání zpráv o vzdušné situaci a signálů mezi jednotlivými prostředky protivzdušné obrany a mezi sousedy;

— organizovat a udržovat nepřetržité spojení a vzájemné předávání zpráv mezi stanovišti velení a řízení bojové činnosti a mezi velitelskými stanovišti jednotlivých svazků a útvarů prostředků protivzdušné obrany.

Čas, který je k dispozici k zásahu proti vzdušnému nepříteli, je rozhodujícím činitelem, jenž diktuje nutnost velení a nutnost řízení bojové činnosti prostředků protivzdušné obrany ze společného velitelského stanoviště. Jedině společné a bezprostřední velení a řízení bojové činnosti všech prostředků protivzdušné obrany umožňuje vytváření takových podmínek, které dovolí volbu nejúčinnějšího prostředku protivzdušné obrany, soustředění více prostředků k obraně nejdůležitějších míst a objektů a nepřetržitost bojové činnosti prostředků protivzdušné obrany proti vzdušnému nepříteli a vytváření takových podmínek pro zásah jednotlivých prostředků, aby si ve společné činnosti proti těmto cílům nepřekážely.

Předpokladem k uskutečnění velení ze společných velitelských stanovišť je jejich technické vybavení, které dovolí automaticky a bezprostředně přenášet vzdušnou situaci na jednotlivé svazky a útvary prostředků protivzdušné obrany, předávat signály k zaujetí bojové pohotovosti a k zásahu prostředků protivzdušné obrany a předávat informace a hlášení nezbytné k vedení bojové činnosti.

Vlastní součinnost mezi jednotlivými prostředky protivzdušné obrany bude uskutečňována na základě bojových možností jednotlivých prostředků protivzdušné obrany a jejich účinnosti, rychlosti a výšky letu a charakteristiky cíle. Bojové možnosti jednotlivých prostředků protivzdušné obrany ovlivní poslušnost použití jednotlivých prostředků protivzdušné obrany při zachování zásady zničit cíl co možná nejdále od bráněného území, místa a objektu. Charakter cíle rozhodne o použití jednoho nebo několika prostředků protivzdušné obrany, popř. i o použití protiletadlových řízených střel s atomovou náplní.

Zásada dosažení hromadného použití a sladění bojové činnosti prostředků protivzdušné obrany tak, aby na vzdušný cíl působilo více prostředků protivzdušné obrany ve stejném čase, bude v soudobých bojových podmínkách těžko uskutečnitelná a je plně závislá na bojových vlastnostech jednotlivých prostředků protivzdušné obrany.

Součinnost stíhacího letectva a prostředky průzkumu vzdušného prostoru

Společné velitelské stanoviště všech prostředků protivzdušné obrany (úseku) a přidělení radiolokátorů útvarům a svazkům stíhacího letectva k navedení letounů podstatně zjednoduší součinnost stíhacího letectva s prostředky průzkumu vzdušného prostoru.

Součinnost stíhacího letectva s prostředky průzkumu vzdušného prostoru bude uskutečňována velitelským stanovištěm úseku a bude převážně spočívat v předávání zpráv o náletové situaci útvarům a svazkům stíhacího letectva rozmístěným v prostoru daného úseku.

Rozkaz ke vzletu bude stíhacím svazkům a útvarům předán z velitelského stanoviště úseku a navedení stíhacích letounů bude provedeno z naváděcích stanovišť stíhacího letectva rozmístěných jednak v prostorech letištního uzlu, jednak, vyžádá-li si to situace, i z jiných naváděcích stanovišť v prostoru úseku. Jen v ojedinělých případech k navedení stíhacích letounů může být použito některého radiolokačního uzlu radiotechnického svazku.

Součinnost stíhacího letectva s protiletadlovým dělostřelectvem

V soudobých bojových podmínkách nelze plně uplatňovat zásady součinnosti stíhacího letectva s protiletadlovým dělostřelectvem tak, jak byly stanoveny za druhé světové války. Podstata součinnosti spočívala na základě vzájemného rozdělení prostoru, cílů a výšek. Za výhodných podmínek mohly dokonce na jeden cíl působit ve stejném čase obě zbraně. Při činnosti obou zbraní na týž cíl podstatou součinnosti bylo vytvoření výhodných podmínek pro zásah té nebo oné zbraně. Hlavním činitelem, který rozhodne, zda v prostoru rozmístění protiletadlového dělostřelectva bude přednostně působit stíhací letectvo nebo protiletadlové dělostřelectvo, bude celková účinnost té nebo oné zbraně. Přitom je nutno vzít v úvahu, že soudobé stíhací letouny vyžadují poměrně rozměrného manévru a delší doby k zaujetí výhodné polohy k provedení zteče, a proto rozhodnutí o přednostním působení té nebo oné zbraně v prostoru rozmístění protiletadlového dělostřelectva musí být vydáno včas. Působení obou prostředků na týž cíl, aniž stíhací letouny byly ohroženy palbou protiletadlového dělostřelectva, je nemyslitelné, neboť vzdálenost, ze které mohou stíhací letouny zahájit palbu, nepřesahuje 1000 m. Přitom není brán v úvahu manévry, který stíhací letoun potřebuje pro vyjití ze zteče.

Ovšem situace se podstatně zjednoduší, jestliže nepřítel bude působit na bráněné místo nebo objekt řadou postupných úderů jednotlivými letouny nebo skupinkami letounů z jednoho nebo při současných úderech z několika směrů. V tomto případě, jak bylo již uvedeno v rozboru zhodnocení bojových možností protiletadlového dělostřelectva, protiletadlové dělostřelectvo není schopno zabezpečit účinnou palbu na všechny cíle, zvláště budou-li působit v různých výškách. Úspěšné vyřešení této situace spočívá v tom, že protiletadlové dělostřelectvo bude působit na tu část cíle (skupiny), na kterou neútočí stíhací letouny.

Ve zřejmé výhodě jsou stíhací letouny, které působí ze zadní polosféry a jejichž výzbroj jim dovoluje zahájení palby ze vzdálenosti několika kilometrů. Společná činnost stíhacího letectva a protiletadlového dělostřelectva na cíl nijak neomezuje činnost jedné ani druhé zbraně, poněvadž bezpečnostní vzdálenost při společné bojové činnosti je dostatečná. Tytéž výhody platí i pro součinnost stíhacích letounů, které provádění zteče na přímce z přední polosféry nebo z boku pod rakursem 4/4.

V přízemních a malých výškách vzhledem na obtíže spojené s naváděním na vzdušného nepřítele, v prostorech palby protiletadlového dělostřelectva působí přednostně malorážní protiletadlové dělostřelectvo.

Součinnost stíhacího letectva s protiletadlovými řízenými střelami

Stanovení zásad vzájemné součinnosti stíhacího letectva s protiletadlovými řízenými střelami se může opírat jen o teoretický rozbor, neboť praktické zkušenosti s použitím řízených protiletadlových střel nejsou a zprávy v tomto směru jsou kusé. Vzhledem k přibližně shodným zásadám bojového použití protiletadlových řízených střel a protiletadlového dělostřelectva zdálo by se na první pohled, že zpravidla součinnosti stíhacího letectva s protiletadlovými řízenými střelami budou obdobné.

Již při rozboru bojových možností protiletadlových řízených střel a protiletadlového dělostřelectva byly však konstatovány rozdílnosti ve výškovém dosahu a dostupu a v účinnosti obou zbraní.

Srovnáme-li bojové možnosti stíhacího letectva s protiletadlovými řízenými střelami, docházíme k závěru, že výhody protiletadlových řízených střel spočívají v tom, že mohou působit do větší výšky než stíhací letectvo. Manévrovací schopnosti stíhacího letounu ve stratosférických výškách však dále podstatně snižují výšku praktického použití stíhacího letectva. Tato výška závisí především na způsobu provedení zteče. Při provedení zteče na křivce může se výška praktického použití stíhacího letounu snížit až o 2000 m. Tato nepříjemná okolnost působí ve zmenšené míře i na stíhací letouny vybavené výzbrojí k provádění zteče na přímce jednak v důsledku zvýšení váhy letounu a jednak v tom případě, když stíhací letoun před provedením zteče musí provést jakýsi manévr zatáčkou. Poslední způsob ve spojení se zbraněmi typu „vzduch—vzduch“ má však tu výhodu, že rakety mohou zasáhnout cíl i ve výškách vyšších, než je dostup stíhacího letounu. Pro naši situaci z tohoto rozboru vyplývá závěr, že protiletadlové řízené střely budou působit jako jediné proti cílům ve výškách nad 15 000 m.

Důvody, které byly uvedeny v rozboru protiletadlových řízených střel, tj. doposud neproověřená odolnost vůči radiotechnickému rušení a odolnost palby při dlouhotrvajících postupných náletech nepřítele z jednoho a téhož směru, možnost aktivního zásahu proti odpalovacím stanovištím protiletadlových řízených střel a konečně i rozmanitost bojové činnosti nepřítele svědčí o tom, že není možné ponechat nepřátelské vzdušné cíle letící ve výškách možného zásahu stíhacího letectva jen protiletadlovým řízeným střelám. Z těchto důvodů nelze kategoricky vyloučit zásah stíhacího letectva v prostoru palby protiletadlových řízených střel.

Zásah stíhacího letectva bude nutností v těchto případech, jestliže

- nálet nepřítele je proveden ve výšce pod 4000—6000 m;
- nepřítel účinně ruší sledovací a naváděcí systém protiletadlových řízených střel;
- nepřátelské letectvo působí aktivně proti odpalovacím stanovištím protiletadlových řízených střel;
- je předpokládán atomový úder na bráněný prostor (místo).

První tři případy předpokládají, že protiletadlové řízené střely budou vyřazeny z činnosti anebo jejich navedení tak ztíženo, že zásah a zničení cíle klesne hluboko pod přijatelné hranice. V takových případech zásah stíhacího letectva do výšek jeho praktické a účinné činnosti je opodstatněný.

Poslední případ však počítá se společnou činností stíhacího letectva

protiletadlových řízených střel ve stejném prostoru, čase a na stejný cíl. Naskytá se otázka, jak sladit bojovou činnost obou těchto zbraní.

Především nutno vycházet z „živosti“ protiletadlových řízených střel a ze systému jejich navedení, tj. jak dalece mohou protiletadlové řízené střely zaměnit cíl za vlastní stíhací letouny.

Tuto okolnost bude nutno zvážit před rozhodnutím na společném velitelském stanovišti, kdy kterého prostředku nejvýhodněji použít. Jak bylo uvedeno v rozboru stíhacího letectva, jeho manévr k provedení zteče, zvláště ve stratosférických výškách, vyžaduje poměrně dlouhé doby. Tato doby může být využito k zásahu protiletadlových řízených střel. Tato okolnost plně opravňuje, aby velení obou zbraní bylo centralisováno a bylo na sobě závislé. Bez současného zhodnocení bojových možností stíhacího letectva a protiletadlových řízených střel již zpočátku objevení se nepřátelských cílů není možné hovořit o vzájemné součinnosti obou zbraní.

Samozřejmě takového způsobu součinnosti stíhacího letectva s protiletadlovými řízenými střelami je možno použít při odrážení náletu jednotlivého letu nebo skupiny. V případě náletu poměrně sevřené skupiny nepřátelských letounů by se jevilo nejvýhodnější rozrušení bojové sestavy nepřátelských letounů protiletadlovými řízenými střelami a pak zničení jednotlivých nepřátelských letounů menšími skupinkami vlastních stíhacích letounů. Použití stíhacího letectva v těchto případech by si však vynutilo jeho vybavení palubními radiolokačními přístroji k snažšímu vyhledávání cílů. Možnost provedení ztečí na přímce s použitím raket typu vzduch—vzduch by pak podstatně usnadnila úkol stíhacího letectva.

Při náletu nepřátelských letounů a bezpilotních prostředků postupnými údery s dostatečnými vzdálenostmi by stíhací letectvo působilo podle stejných zásad jako při součinnosti s protiletadlovým dělostřelectvem.

Předpokladem pro takovéto použití protiletadlových řízených střel a stíhacího letectva je jejich úzká součinnost, které může být dosaženo jen velením a řízením obou zbraní z jednoho velitelského stanoviště. Sestavování plánové tabulky součinnosti by nevedlo k žádným výsledkům a bylo by jen šablonovitým řešením. Součinnost obou zbraní musí být upřesňována podle konkrétní náletové situace.

V případě pásmového použití stíhacího letectva a protiletadlových řízených střel by byla organizace součinnosti podstatně zjednodušena.

Vzájemná součinnost stíhacích skupin

Vzájemná součinnost stíhacích letounů hlavně ve skupinových vzdušných bojích s nepřátelskými bombardovacími letouny a se smíšenými skupinami byla jednou z hlavních zásad použití stíhacího letectva za druhé světové války a nejdůležitější podmínkou k dosažení úspěchu nad nepřítelem ve vzdušném boji.

Nezbytnost vzájemné a úzké součinnosti stíhacích letounů byla dána hromadným použitím bojové techniky a byla zaměřena hlavně na podporu, ochranu a vzájemnou pomoc, kterou si poskytovaly jednotky, útvary i svazky stíhacího letectva ve vzdušném boji při ničení nepřítele.

Byla to taktická součinnost, která se plně rozvinula a využívala všech nadměrně příznivých okolností, které charakterisovaly tehdejší vzdušnou situaci. Relativně vysoké možnosti radiolokace a zrakového pozorování ve srovnání s rychlostmi tehdejších letounů, neomezené možnosti manévru

jak v horizontální, tak i vertikální rovině a dostatečná relativní rychlost a dostupy stíhacích letounů ve srovnání s výkony bombardovacích a jiných druhů letounů byly hlavními činiteli, dovolujícími vytváření výhodných podmínek nejen pro uskutečňování součinnosti ve vzduchu, ale i její upřesňování z velitelských stanovišť stíhacího letectva za bojové činnosti.

Většina uvedených činitelů, jak již bylo uvedeno při rozboru bojových možností stíhacího letectva, se za soudobých bojových podmínek nepříznivě změnila.

Snížení účinnosti stíhacího letectva, při zachování tradičního způsobu provedení zteče, způsobené zvýšenými rychlostmi, vede k zavádění nových způsobů ztečí a ke změně taktiky vzdušného boje stíhacího letectva.

Jelikož v současné době stíhací letectvo může provádět zteče buď na křivce nebo na přímce, způsob provedení zteče a druh použité výzbroje budou rozhodujícími činiteli při organizování a provádění součinnosti mezi stíhacími letouny nebo skupinami.

Raketová a radioelektronická výstroj letounu a zteč na přímce, jak již bylo uvedeno, dovolí použití jednotlivých samostatně útočících stíhacích letounů. Vyžádá-li si charakteristika cíle, aby se jeho zničení zúčastnilo několik stíhacích letounů, pak sladění ztečí mezi těmito letouny může být řešeno jedině velitelským stanovištěm, které provádí navedení, a to na základě přesného sledování poloh letounů provádějících zteč. Sladění činnosti stíhacích letounů provádějících zteče na týž cíl a ve stejném čase se stává hlavním úkolem velitelského stanoviště stíhacího letectva.

Obdobně tomu bude v případě, kdy vzdušný boj bude veden stíhacími letouny bez radioelektronického výstroje, s klasickou výzbrojí a tradičním způsobem provedení ztečí. Jak již bylo uvedeno, nepřesnost navedení a pilotáže stíhacích letounů, zvláště ve stratosférických výškách, si vyžádá zvýšení počtu stíhacích letounů a jejich prostorové členění. Je nesporné, že provedení zteče několika letouny si vyžádá zvýšeného úsilí nejen od pilotů, aby dodržovali stanovené rozstupy, vzdálenosti a výškové odstupňování, ale i od velitelských stanovišť provádějících navedení stíhacích letounů. Přesto však se naskytá otázka, zda provedení úspěšné zteče vzhledem na vysoké rychlosti letu vzdušných cílů bude proveditelné. Jedině použití stíhacích letounů vybavených palubními radiolokátory může podstatně zlepšit situaci a zvýšit pravděpodobnost zničení cíle. I v takovémto případě součinnost musí být řízena péčí velitelského stanoviště stíhacího letectva provádějícího navedení.

Boj s jednotlivými nepřátelskými cíli působícími z jednoho nebo několika náletových směrů si vyžádá použití odpovídajícího počtu samostatných stíhacích letounů nebo skupinek působících podle stejných zásad. Značně se měnící vzdušná situace si zvláště při náletu z různých směrů může vyžádat převádění stíhacích letounů na jiné, důležitější cíle. Situace v prostoru bráněného objektu by se stala velmi nejasnou, a proto tuto situaci je nutno řešit již na vzdálených přístupech k bráněným místům a objektům, kdy se hvězdicový nálet jeví jako řada samostatných náletů.

Boj s menšími skupinami nepřátelských letounů bude veden podle stejných zásad a bude se lišit jedině v množství použitých stíhacích letounů potřebných k zničení jedné nepřátelské skupiny. Ani v tomto případě, zvláště ve stratosférických výškách a nadzvukových rychlostech, nemohou být uplatněny zásady vzájemné součinnosti stíhacích letounů. Součinnost

musí řešit velitelské stanoviště stíhacího svazku (útvary) a může být v takovém případě zaměřena na převádění stíhacích letounů z jednoho cíle na druhý, a to v případech, kdy jeden z cílů byl zničen a nebo kdy se vzdušná situace změnila natolik, že původní plán boje s nepřátelskými vzdušnými cíli nelze splnit. Jedině dokonalý přehled o vzdušné situaci na velitelském stanovišti stíhacího letectva může usnadnit součinnost mezi jednotlivými skupinami stíhacích letounů ve vzduchu a jejich účelné využití.

Vzdušný boj s nepřátelskými letouny uskupenými prostorově nutno vést odpovídajícím počtem skupinek stíhacích letounů a jejich samostatným navedením na jednotlivé části bojové sestavy nepřátelských letounů. Hlavním úkolem velitelského stanoviště provádějícího navedení je zachovávat si přehled vzdušné situace a účelně použít stíhacích skupin ve vzduchu.

Příležitost k uplatnění zásad vzájemné součinnosti mezi několika stíhacími jednotkami (útvary) se naskytne jedině v těch případech, kdy stíhací letectvo bude působit proti větším cílům letícím ve středních nebo maximálně ve velkých výškách.

Součinnost mezi stíhacími svazky (útvary) sousedních úseků nebo se stíhacím letectvem protivzdušné obrany bude v zásadě provedena podle dosud používaných pravidel součinnosti.

Z á v ě r

Stálé zavádění nových a prudké zdokonalování klasických prostředků vzdušného napadení a zavedení nové ničivé síly do výzbroje armád postavilo před protivzdušnou obranu nesmírně obtížný úkol.

Možná rozmanitost bojové činnosti prostředků vzdušného napadení a omezené bojové možnosti jednotlivých prostředků protivzdušné obrany nedovolují, aby k plnění tohoto úkolu bylo použito jen jediného prostředku protivzdušné obrany. Ke splnění úkolu protivzdušné obrany musí být použito všech dosavadních a nově zavedených prostředků protivzdušné obrany. Zvláštní význam a důležité místo v protivzdušné obraně v soudobých podmínkách mají protiletadlové řízené střely a prostředky protiradiotechnických opatření.

Prvořadým činitelem, který rozhoduje o použití toho nebo onoho prostředku protivzdušné obrany, je čas, který mají velitelé a prostředky protivzdušné obrany k dispozici ke zničení nepřítele. Čas se stává rozhodujícím činitelem při organizaci velení, řízení bojové činnosti a při sladění činnosti velitele prostředků protivzdušné obrany. Nejúčelněji jej může být využito jedině při zachování zásad centralisovaného velení. Centralisace velení prostředkům protivzdušné obrany musí být zabezpečena na nejvyšších stupních a velení musí být uskutečňováno ze společných velitelských stanovišť. Jedině při takto organizovaném velení a řízení bojové činnosti prostředků protivzdušné obrany je za předpokladu stálé znalosti vzdušné situace zabezpečeno úspěšné využití bojových možností jednotlivých prostředků protivzdušné obrany.

Kdy kterého prostředku protivzdušné obrany bude použito, bude závislé na konkrétní náletové situaci a bojových možnostech prostředků protivzdušné obrany. Předvídaní pořadí zásahu jednotlivých prostředků protivzdušné obrany proti vzdušným cílům bude velmi obtížné, zvláště při obraně důležitých bráněných míst našeho státního území a bude vyžadovat oka-

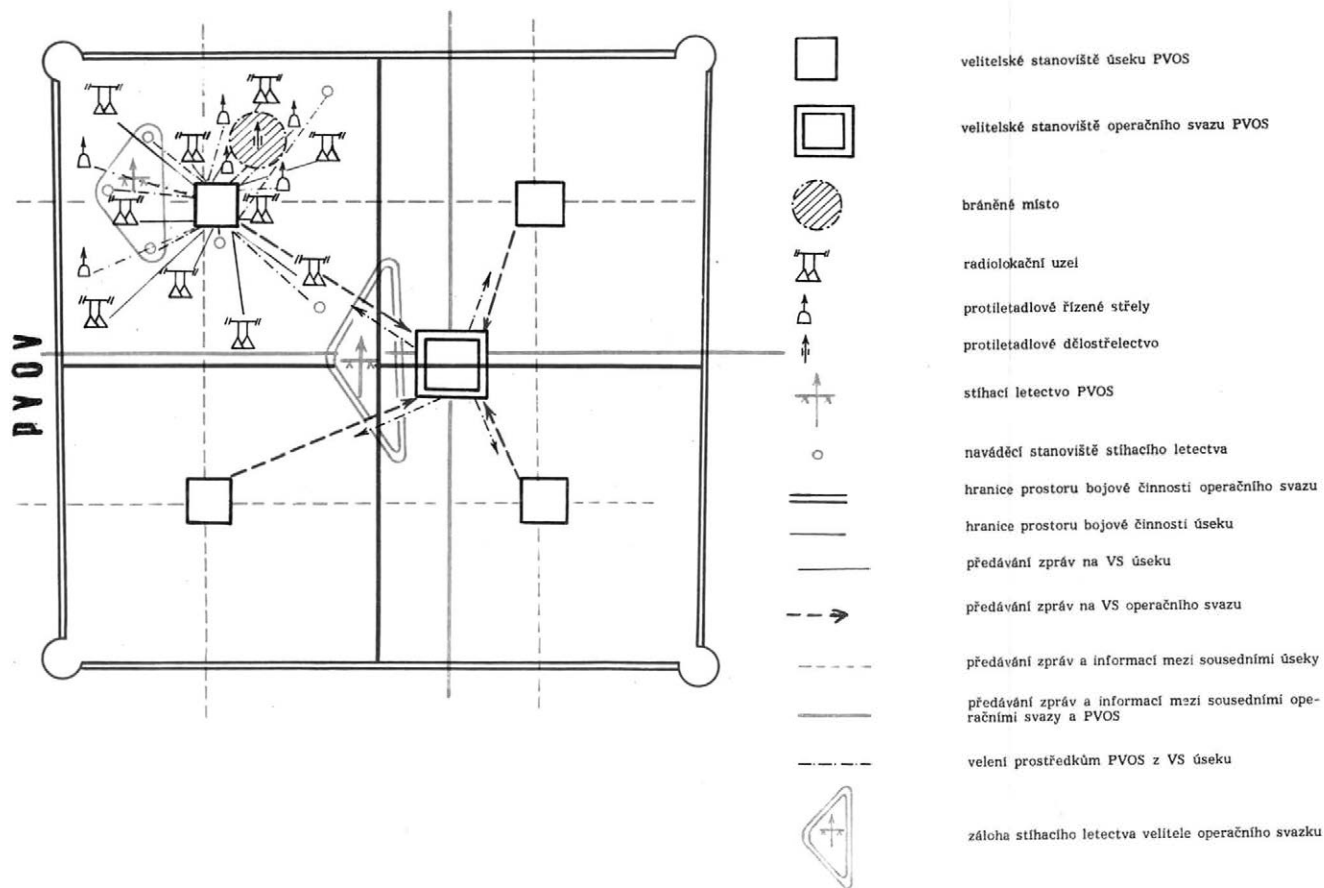
mžitého řešení podle průběhu bojové činnosti nepřátelských prostředků vzdušného napadení a podle bojových možností toho nebo onoho prostředku protivzdušné obrany, jeho bojové pohotovosti a odolnosti v dané konkrétní situaci.

Společná velitelská stanoviště prostředků protivzdušné obrany přebírají odpovědnost za sladění bojové činnosti mezi prostředky protivzdušné obrany při společné bojové činnosti.

Všechny úkoly vyplývající ze společné činnosti prostředků protivzdušné činnosti mohou být zvládnuty odpovídající organizací velení a řízení bojové činnosti, podloženou vysoce výkonným vybavením systému protivzdušné obrany.

Prameny:

- Sborník materiálů velitelského školení u MNO/VL a PVOS v r. 1958.
- Možnosti použití a zvláštnosti při bojové činnosti letounů o nadzvukových rychlostech ve stratosféře a na technicky dostupných výškách — MNO/VL a PVOS k čj. 0017869/14.
- Některé zvláštnosti aerodynamických a letových charakteristik letounů s nadzvukovou rychlostí — MNO/VL a PVOS.

Obr. 2. Schematický náčrt rozmístění prostředků protivzdušné obrany, velitelských stanovišť a velení prostředkům protivzdušné obrany